

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τον κ. Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη

Θέμα: Σχετικά με τον διαγωνισμό για την πρόσληψη στο Πυροσβεστικό Σώμα πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης

Οι βουλευτές Ροδόπης Αϊχάν Καρά Γιουσούφ και Σερρών Αφροδίτη Σταμπούλη καταθέτουν ως Αναφορά την από 22.10.2012 γνωμοδότηση του Καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου του Τμήματος Νομικής της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Κώστα Χ. Χρυσόγονου, σχετικά με την νομιμότητα και την συνταγματικότητα “όρου προκήρυξης που στο πλαίσιο της διενέργειας διαγωνισμού πρόσληψης πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης επιτρέπει την πρόσληψη υποψηφίων που εκπλήρωσαν τις στρατιωτικές υποχρεώσεις ως ικανοί κατηγορίας I/1, αποκλείοντας άλλους των οποίων η κατηγορία σωματικής ικανότητας, όπως προκύπτει από το Πιστοποιητικό Στρατολογικής Κατάστασης Τύπου Α', έχει μετεβληθεί από I/2, I/3, I/4 σε I/1, σε χρόνο μεταγενέστερο της ολοκλήρωσης της στρατιωτικής θητείας τους”. Η γνωμοδότηση καταλήγει στο συμπέρασμα: “Κατά συνέπεια όσων εκτέθηκαν ανωτέρω, φρονώ ότι είναι μη νόμιμος και αντίκειται στο Σύνταγμα, και συγκεκριμένα στην αρχή της αναλογικότητας ο όρος προκήρυξης που στο πλαίσιο διενέργειας διαγωνισμού πρόσληψης πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης επιτρέπει την πρόσληψη υποψηφίων που ολοκλήρωσαν τις στρατιωτικές υποχρεώσεις ως ικανοί κατηγορίας I/1 αποκλείοντας άλλους των οποίων η κατηγορία σωματικής ικανότητας, έχει μεταβληθεί σε I/1 σε χρόνο μεταγενέστερο της ολοκλήρωσης της στρατιωτικής θητείας τους.”

Επειδή η εσφαλμένη διατύπωση του τελευταίου σκέλους της 2479/3-10-12 ερώτησής μας με θέμα την αντιμετώπιση των προβλημάτων των συμβασιούχων πυροσβεστών αφήνει εύλογα περιθώρια παρερμηνείας της θέσης μας επί του επίμαχου όρου της προκήρυξης υπ' αρ. 34671 οικ. Φ. 300.2/28-7-2011, σας καταθέτουμε την ανωτέρω γνωμοδότηση και σας καλούμε να προβείτε σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την εφαρμογή του συμπεράσματός της.

Επισυνάπτεται η γνωμοδότηση.

Παρακαλούμε για την απάντηση, τις ενέργειές σας και να μας ενημερώσετε σχετικά

ΠΑΒ	1261
12 ΝΟΕ. 2012	

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Αϊχάν Καρά Γιουσούφ

Αφροδίτη Σταμπούλη

Κώστας Χ. Χρυσόγονος

Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου του Τμήματος Νομικής,
της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

I. Ιστορικό:

Μου τέθηκε υπόψη το εξής ιστορικό:

Με απόφαση του Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος (υπ' αρ. 34671 οικ. Φ.300.2/28-7-201) προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την πρόσληψη στο Πυροσβεστικό Σώμα τεσσάρων χιλιάδων πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης, από τις οποίες, το 85% (3.400 θέσεις) θα καλύπτονταν από Έλληνες πολίτες που είχαν διατελέσει εποχικοί πυροσβέστες.

Σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των όρων της προκήρυξης και των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας προϋπόθεση για την κατάληξη της εν λόγω θέσης είναι η εκκλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων των υποψηφίων ως ικανών Κατηγορίας I/1.

Η Διεύθυνση Προσωπικού του Αρχηγείου του Πυροσβεστικού Σώματος προβαίνοντας στην αυτεπάγγελτη αναζήτηση από τις αρμόδιες Στρατολογικές Αρχές της χώρας των πιστοποιητικών Στρατολογικής Κατάστασης Τύπου Α' των υποψηφίων, διαπίστωσε περιπτώσεις μεταβολής της Ικανότητας από I/2, I/3, I/4 σε I/1 σε χρόνο μεταγενέστερο της ολοκλήρωσης της στρατιωτικής θητείας.

II. Ερώτημα:

Ενόψει του ανωτέρω ιστορικού μου τέθηκε το ακόλουθο ερώτημα:

Αν είναι νόμιμος και σύμφωνος με το Σύνταγμα όρος προκήρυξης που στο πλαίσιο της διενέργειας διαγωνισμού πρόσληψης πυροσβεστών πενταετούς

υποχρέωσης επιτρέπει την πρόσληψη υποψηφίων που εκπλήρωσαν τις στρατιωτικές υποχρεώσεις ως ικανοί κατηγορίας I/1, αποκλείοντας άλλους των οποίων η κατηγορία σωματικής ικανότητας, όπως προκύπτει από το Πιστοποιητικό Στρατολογικής Κατάστασης Τύπου Α', έχει μεταβληθεί από I/2, I/3 ή I/4 σε I/1, σε χρόνο μεταγενέστερο της ολοκλήρωσης της στρατιωτικής θητείας τους.

III. Απάντηση:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3938/2011:

«1. Στο Πυροσβεστικό Σώμα συνιστάται ιδιαίτερη κατηγορία προσωπικού, με την ονομασία "Πυροσβέστες πενταετούς υποχρέωσης", οι οποίοι καταλαμβάνουν επί θητεία οργανικές θέσεις. Συνιστώνται 4.000 οργανικές επί θητεία θέσεις πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης με αντίστοιχη μείωση οργανικών θέσεων μονίμων πυροσβεστών. Ο αριθμός των οργανικών θέσεων πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται με προεδρικό διάταγμα που προτείνεται από τους Υπουργούς Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη.

2.....

3. Ως Πυροσβέστες πενταετούς υποχρέωσης με την ίδια ως άνω σχέση, μπορούν επίσης να προσλαμβάνονται εφόσον δεν έχουν υπερβεί το 45ο έτος της ηλικίας τους και κατέχουν τουλάχιστον απολυτήριο τίτλο υποχρεωτικής εκπαίδευσης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25 του π.δ. 50/2001 (ΦΕΚ 39 Α'): α) εποχικοί πυροσβέστες που είχαν την ιδιότητα αυτή κατά τις αντιπυρικές περιόδους 2008 έως και 2010 και β) εποχικοί πυροσβέστες που είχαν την ιδιότητα αυτή σε μία από τις αντιπυρικές περιόδους 2008 έως και 2010 και επιπλέον την ίδια ιδιότητα σε πέντε αντιπυρικές περιόδους κατά τα έτη 2000 έως και 2007. Το ανώτατο όριο ηλικίας των ως άνω εποχικών πυροσβεστών αυξάνεται μέχρι και το 56ο έτος, εφόσον για κάθε δύο επιπλέον έτη ηλικίας έχουν εργασθεί σε μία αντιπυρική περίοδο, πέραν των προαναφερομένων. Η πρόσληψη αυτών γίνεται με σύστημα αντικειμενικών κριτηρίων (μόρια), ενώ δεν απαιτείται όριο αναστήματος, ούτε η υποβολή τους σε αθλητικές δοκιμασίες. Για τη διαπίστωση της σωματικής ικανότητας και ψυχικής υγείας τους εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για το μόνιμο εν ενεργεία πυροσβεστικό προσωπικό.

4.....

5. Επιπλέον των ανωτέρω οι υποψήφιοι της παραγράφου 2 απαιτείται να έχουν τα προσόντα που ορίζονται στις παραγράφους 1, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 1 του π.δ.

19/2006 (ΦΕΚ 16 Α') ενώ οι υποψήφιοι της παραγράφου 3 απαιτείται να έχουν τα προσόντα των παραγράφων 1, 4 και 7 του άρθρου 1 του ίδιου ως άνω προεδρικού διατάγματος. Πρόσθετα προσόντα για όλους τους υποψηφίους αποτελούν η γνώση ξένης γλώσσας και η κατοχή πτυχίου ΙΕΚ ειδικότητας "Ειδικός δασικής προστασίας". Μοριοδότηση δικαιούνται επίσης οι υποψήφιοι που είναι γονείς τριών τέκνων και τα τέκνα τους, καθώς και τα τέκνα προσωπικού του Πυροσβεστικού Σώματος που τραυματίστηκε θανάσιμα κατά την εκτέλεση υπηρεσίας και ένεκα ταύτης. Όλοι οι υποψήφιοι απαιτείται να μην εμπίπτουν στα κωλύματα του άρθρου 2 του π.δ. 19/2006. Το ποσοστό των προσλαμβανομένων για καθεμία, από τις κατηγορίες των υποψηφίων των παραγράφων 2 και 3 καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη[.]»

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 19/2006 (Κανονισμός κατάταξης στο Πυροσβεστικό Σώμα δόκιμων πυροσβεστών), που ίσχυε κατά την κρίσιμη περίοδο διενέργειας του διαγωνισμού διέποντας το νομικό καθεστώς της σχετικής διαδικασίας:

«Οι υποψήφιοι σε διαγωνισμό, που προκηρύσσεται στο Πυροσβεστικό Σώμα για κατάταξη Δοκίμων Πυροσβεστών Γενικών Υπηρεσιών, πρέπει να έχουν τα ακόλουθα προσόντα και προϋποθέσεις, τα οποία απαιτείται να συντρέχουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συμμετοχής και κατά την ημερομηνία κατάταξης, εκτός της ηλικίας, την οποία ο υποψήφιος πρέπει να έχει κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης:

1...2....3...

4. Να έχουν εκπληρώσει οι άνδρες τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ως ικανοί Κατηγορίας II, όσοι υπηρέτησαν στις Ένοπλες Δυνάμεις, ή να έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτές και να μην έχουν εκπέσει από στρατιωτικό βαθμό, αποβληθεί ή απολυθεί από τις Ένοπλες Δυνάμεις, τα Σώματα Ασφαλείας και Δημόσια Υπηρεσία για λόγους πειθαρχικούς ή υγείας».

Η κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 15 του ν. 3938/2011, υπ' αρ. 12077 (ΦΕΚ Β' 1618/15.07.2011) απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζοντας τα δικαιολογητικά και τη διαδικασία πρόσληψης των Πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης, προέβλεψε στο άρθρο 3 τα εξής:

«1. Οι υποψήφιοι που επιθυμούν να προσληφθούν ως Πυροσβέστες πενταετούς υποχρέωσης υποβάλλουν, μέσα στην προθεσμία που ορίζει η Προκήρυξη, τα ακόλουθα δικαιολογητικά: α.....β.....γ.....

δ. Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, ότι συγκεντρώνουν τα προσόντα και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 5 εδ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3938/2011 (Α' 61) και οι άνδρες ότι έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ως ικανοί κατηγορίας 11 και δεν υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Σε περίπτωση που υφίσταται για τους υποψηφίους της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3538/2011 (Α' 61) οι οποίοι έχουν ηλικία άνω των 45 ετών αντικειμενική αδυναμία δήλωσης της ικανότητας 11, παρέχεται, κατ' εξαίρεση, σ' αυτούς το δικαίωμα διακρίβωσης της κατηγορίας ικανότητας από αρμόδια, ειδική για το σκοπό αυτό, Υγειονομική Επιτροπή του Σώματος».

Εξάλλου, το π.δ. 133/2002 το οποίο ρύθμισε εκ νέου τα ζητήματα κρίσης σωματικής ικανότητας, καταργώντας ρητώς το προϊσχύσαν Π.Δ. 426/1984 "Κρίση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων, των κατατασσομένων στο Στράτευμα, καθώς και του στρατιωτικού προσωπικού γενικά", προβλέπει στο άρθρο 1 αυτού:

«1. Όλοι οι κατατασσόμενοι, με οποιαδήποτε ιδιότητα, στις Ένοπλες Δυνάμεις (Ε.Δ.) πρέπει να έχουν σωματική ικανότητα (σωματική και ψυχική υγεία, αρτιμέλεια και σωματική διάπλαση) που να ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της αποστολής για την οποία προορίζονται. Η ικανότητα αυτή κρίνεται μετά από υγειονομική εξέταση.

2. Η σωματική ικανότητα του προσωπικού της παραπάνω παραγράφου:

α. Προσδιορίζεται από το αν ο εξεταζόμενος πάσχει ή όχι από νοσήματα, παθήσεις, βλάβες ή άλλες παθολογικές καταστάσεις, από το βαθμό έκτασης ή βαρύτητας αυτών και από την επίδρασή τους στην αποστολή του.

β. Εξετάζεται από Αξιωματικούς του Υγειονομικού της ειδικότητας των Ιατρών, κατά τις μεθόδους της ιατρικής επιστήμης. Κατ' εξαίρεση η εξέταση υποψηφίων για στράτευση, εάν δεν υπάρχουν οι αντίστοιχες ειδικότητες Αξιωματικών Υγειονομικού πραγματοποιείται κατά σειρά προτεραιότητας στα Κρατικά Νοσοκομεία ή Νοσηλευτικά Ιδρύματα αγαθοεργού πρωτοβουλίας. Η αναγνώριση των δαπανών των εξετάσεων αυτών πραγματοποιείται κατά τις διατάξεις που ισχύουν για την Υγειονομική Περίθαλψη των Στρατιωτικών.

γ. Κρίνεται από τις υγειονομικές επιτροπές και τα ειδικά στρατολογικά συμβούλια των Ενόπλων Δυνάμεων.

3. Διαταραχές της σωματικής ικανότητας δεν αποκλείουν την υπηρεσία στις Ένοπλες Δυνάμεις, εφόσον δεν επηρεάζουν την αποστολή σε αυτές ή δεν επηρεάζονται από την αποστολή. ...4....5....6»

Στα δε παραρτήματα του άρθρου 15 παρατίθενται αναλυτικά πίνακες νοσημάτων και παθήσεων βάσει των οποίων ενεργείται η κατάταξη στις αντίστοιχες κατηγορίες σωματικής ικανότητας.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 3421/2005 (Διαδικασία - προϋποθέσεις επανεξέτασης σωματικής ικανότητας στρατευσίμων και εφέδρων):

«1. Η επανεξέταση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων και των εφέδρων γίνεται είτε ύστερα από αίτησή τους είτε αυτεπάγγελτα. Οι στρατεύσιμοι κρίνονται από τις υγειονομικές επιτροπές του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκουν και οι έφεδροι από την πλησιέστερη στον τόπο διαμονής τους επιτροπή απαλλαγών του Στρατού Ξηράς, με εξαίρεση τους εφέδρους που διαμένουν στο Νομό Αττικής, οι οποίοι επανεξετάζονται από την υγειονομική επιτροπή του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων στην εφεδρεία του οποίου ανήκουν.

2. Η αυτεπάγγελτη παραπομπή γίνεται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο κατόπιν διαταγής της Διεύθυνσης Στρατολογικού του Γενικού Επιτελείου του οικείου κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων. Με την ίδια διαταγή καθορίζεται και η προθεσμία παρουσίασης.

3. Στις περιπτώσεις εκούσιας επανεξέτασης της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων και εφέδρων, η παραπομπή στις υγειονομικές επιτροπές γίνεται από το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Κατά το χρόνο υποβολής της αίτησής τους να έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών, από την τελευταία κρίση της σωματικής τους ικανότητας.

β. Εφόσον τελούν ή προέρχονται από αναβολή υγείας να τους έχει χορηγηθεί ετήσια ή διετής αναβολή και όχι εξάμηνης χρονικής διάρκειας.

4. Κατά την εκούσια επανεξέταση, η παραπομπή συντελείται με έγγραφο του αρμόδιου στρατολογικού γραφείου συνοδευόμενο με αντίγραφο φύλλου μητρώου (ΑΦΜ) του παραπεμπόμενου, εντός δεκαημέρου από την ημερομηνία που κατατίθεται ή περιέρχεται στο οικείο στρατολογικό γραφείο το σχετικό αίτημα. Οι παραπεμπόμενοι οφείλουν να παρουσιάζονται στις υγειονομικές επιτροπές εντός της τασσόμενης στο παραπεμπτικό

έγγραφο του στρατολογικού γραφείου προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης ή περιέλευσης του σχετικού αιτήματος στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο. Οι υγειονομικές επιτροπές υποχρεούνται να εκδίδουν άμεσα γνωματεύσεις για τους επανεξεταζόμενους, οι οποίες θα πρέπει να περιέρχονται στα αρμόδια στρατολογικά γραφεία το αργότερο εντός δεκαπενθημέρου από την ημερομηνία εξέτασής τους.

5. Στην περίπτωση παραπομπής για επανεξέταση των ενδιαφερομένων ύστερα από αίτησή τους, εφόσον δεν παρουσιασθούν μέσα στην καθοριζόμενη προθεσμία, θεωρούνται ότι διατηρούν τη σωματική ικανότητα που είχαν πριν την παραπομπή τους και εφόσον τελούν σε ετήσια ή διετή αναβολή υγείας, η αναβολή αυτή παραμένει ισχυρή.

6. Σε περίπτωση αυτεπάγγελτης επανεξέτασης της σωματικής ικανότητας, εφόσον οι παραπεμπόμενοι μπορούν να μετακινηθούν για παρουσίαση στις υγειονομικές επιτροπές και δεν παρουσιάζονται, λογίζονται αυτοδικαίως ικανοί πρώτης κατηγορίας (I/1). Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υγειονομικών επιτροπών, εφαρμόζονται και στη διαδικασία της αυτεπάγγελτης επανεξέτασης.

7. Οι αναφερόμενοι στην προηγούμενη παράγραφο θεωρούνται ικανοί πρώτης κατηγορίας (I/1) από την επόμενη ημέρα της ημερομηνίας λήξης της προθεσμίας παρουσίασης για επανεξέταση. Από την ίδια ημερομηνία θεωρείται ότι διακόπτεται και η αναβολή εκείνων που διατελούν σε αναβολή λόγω υγείας.

8. Εφόσον οι παραπεμπόμενοι, είτε αυτεπάγγελτα είτε με αίτησή τους, δεν μπορούν να μετακινηθούν για παρουσιάσή τους στις υγειονομικές επιτροπές, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 37 του παρόντος νόμου.

9. Οι επανεξεταζόμενοι:

α. Εφόσον κρίνονται ακατάλληλοι για στράτευση (I/5), απαλλάσσονται από την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων.

β. Εφόσον κρίνονται ικανοί οποιασδήποτε κατηγορίας, υπέχουν στρατιωτικές υποχρεώσεις, από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής γνωμάτευσης της υγειονομικής επιτροπής.

γ. Εφόσον τυγχάνουν αναβολής κατάταξης λόγω υγείας, υποχρεούνται να εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις μετά τη λήξη της αναβολής».

Από την ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα: Με τις ρυθμίσεις του π.δ. 19/2006 θεσπίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι δυνατό Έλληνας πολίτης, κατ' ενάσκηση του συνταγματικού δικαιώματος προς κατάληψη δημόσιας θέσης και σταδιοδρομίας στο Δημόσιο, που προκύπτει από τον συνδυασμό των άρθρων 4 παρ. 4 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος, να προσληφθεί στο Πυροσβεστικό Σώμα. Με την υπ' αρ. 12077/2011 Υ.Α. επαναλαμβάνονται οι αυτές προϋποθέσεις σε σχέση ειδικά με τους πυροσβέστες πενταετούς υποχρέωσης.

Κατά το μέρος που με τις εν λόγω διατάξεις τίθενται επιπρόσθετες, πλέον των γενικώς ισχυόντων -κατά την φύση και την οικονομία του συστήματος προσλήψεων στο Δημόσιο- προϋποθέσεις για την κατάληψη των εν λόγω θέσεων, αυτές αποτελούν κατά τη φύση τους περιορισμό του προδιαληφθέντος συνταγματικού δικαιώματος. Τέτοια πρόσθετη τυπική προϋπόθεση-περιορισμός είναι προδήλως και ο επίμαχος, ο αφορών την εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων του υποψηφίου ως ικανού κατηγορίας ΙΙ.

Όπως εξάλλου ισχύει για κάθε περιορισμό συνταγματικού δικαιώματος -εδώ του πολιτικού δικαιώματος σταδιοδρομίας στη Δημόσια Διοίκηση- προκειμένου αυτός να είναι συνταγματικά ανεκτός υπόκειται σε ορισμένες προδιαγραφές που ειδικότερα αναλύονται:

α) στον αντικειμενικό και απρόσωπό του χαρακτήρα (Α.Μάνεσης, Ατομικές Ελευθερίες, 1982, σ. 76-77)

β) στη δικαιολόγησή του από λόγους δημοσίου συμφέροντος (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 2112/1984)

γ) στην τήρηση της αρχής της αναλογικότητας κατ' άρθρο 25 εδ. δ' Συντ., και τέλος

δ) στη μη παραβίαση του πυρήνα του δικαιώματος.

Σε ό,τι αφορά τον κρινόμενο περιορισμό της εκπλήρωσης των στρατιωτικών υποχρεώσεων του υποψηφίου ως ικανού κατηγορίας ΙΙ, και εξετάζοντας τη συμφωνία του προς τις ανωτέρω προϋποθέσεις, προκύπτει ότι αυτός πράγματι διαθέτει αντικειμενικό και απρόσωπο χαρακτήρα, καταλαμβάνοντας εκ των προτέρων μη προσδιορισμένες κατηγορίες και αριθμό προσώπων, ενώ επίσης συντρέχει υπέρ αυτού, κατ' αρχήν, δικαιολογητικός λόγος δημοσίου συμφέροντος, συνιστάμενος στην εξασφάλιση της στελέχωσης του Πυροσβεστικού Σώματος με

προσωπικό ικανό κατά τη σωματική του διάπλαση, αρτιμέλεια, και κατάσταση υγείας να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις της επιχειρησιακής δράσης του Σώματος, υπό συνθήκες που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή, ακεραιότητα, καθώς και κοινά πράγματα. Ζήτημα ανακύπτει ωστόσο σε σχέση με την τρίτη προϋπόθεση, ήτοι την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.

Κατ' αρχάς θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι με την έννοια της αρχής της αναλογικότητας εννοείται ο τριπλός έλεγχος περιορισμού που επιβάλλεται σε δικαίωμα, ο οποίος συνίσταται πρώτον στον έλεγχο της καταλληλότητας ή προσφορότητας των μέσων για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, δεύτερον στον έλεγχο της αναγκαιότητας του περιορισμού (άλλως, της αναζήτησης εξίσου αποτελεσματικού μέσου που δε θα περιόριζε ή θα περιόριζε λιγότερο αισθητά το σχετικό συνταγματικό δικαίωμα) και τρίτον στον έλεγχο της εν στενή έννοια (stricto sensu) αναλογικότητας που συνίσταται στην διερεύνηση του ενδεχομένου οι δυσμενείς συνέπειες του μέτρου να τελούν σε προφανή δυσαναλογία προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Και ναι μεν κατ' αρχήν ο νομοθέτης έχει την ευχέρεια να νομοθετεί και να επεμβαίνει επάνω σε δικαιώματα, ωστόσο η δυνατότητά του αυτή υπόκειται στον - οριακό κατά τη φύση του - έλεγχο των δικαστηρίων, ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τον έλεγχο της τηρήσεως των ανωτέρω περιορισμών των περιορισμών (ΣτΕ 6/2010, 2032/2009, ΑΠ 104/2009). Προκειμένου δε να καθίσταται λυσιτελής ο έλεγχος αυτός, ιδίως σε σχέση με την τήρηση του δεύτερου και τρίτου ειδικότερου κανόνα της αρχής της αναλογικότητας που συνίσταται σε έναν έλεγχο της αναγκαιότητας αλλά και της έντασης της επιχειρούμενης επέμβασης, σε συνάρτηση προς τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, απαιτεί την διερεύνηση εκ μέρους του νομοθέτη της υπάρξεως εξίσου τελέσφορων εναλλακτικών καθώς και της σχέσης μεταξύ δυσμενών συνεπειών στους φορείς των δικαιωμάτων και του αντλούμενου οφέλους.

Στην προκείμενη περίπτωση λοιπόν ελλείπει τόσο το στοιχείο της προσφορότητας όσο όμως και της αναγκαιότητας της ταχθείσας προϋπόθεσης περί εκπλήρωσης των στρατιωτικών υποχρεώσεων με την κατηγορία σωματικής ικανότητας ΙΙ, σε σχέση με τον διωκόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος της εξασφάλισης του κατάλληλου προσωπικού. Τούτο δε ανακύπτει κυρίως με το επιλεγέν από το νομοθέτη χρονικό σημείο στο οποίο κρίνεται η σωματική ικανότητα

των υποψηφίων, δηλαδή το χρόνο εκπλήρωσης των στρατιωτικών υποχρεώσεων αυτών.

Αυτό συμβαίνει διότι η σωματική ικανότητα κατά το χρονικό εκείνο σημείο δεν συνάπτεται αναγκαία προς την τρέχουσα ικανότητα του υποψηφίου, την οποία δεν αναπαριστά αναγκαία με πιστότητα, όπως ενδεικτικά στην περίπτωση που έχουν μεσολαβήσει πολλά χρόνια από την ολοκλήρωση της θητείας. Πράγματι, σύμφωνα με το νομικό καθεστώς που διέπει τον επίμαχο διαγωνισμό δικαίωμα συμμετοχής έχουν σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 3 του ν. 3938/2011 υποψήφιοι ηλικίας μέχρι και πενήντα έξι (56) ετών κατ' ανώτατο όριο. Με δεδομένο μάλιστα ότι ελάχιστο τυπικό προσόν είναι η κατοχή απολυτήριου τίτλου υποχρεωτικής εκπαίδευσης, γίνεται φανερό ότι υποψήφιος θα μπορούσε κάλλιστα να έχει να έχει ολοκληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις σε ηλικία δεκαοκτώ (18) ή δεκαεννέα (19) ετών και να μετέχει στο διαγωνισμό τριάντα επτά (37) χρόνια αργότερα, οπότε -όντας άδηλο αν, και σε καταφατική απάντηση, ποιά τυχαία γεγονότα έχουν στο ενδιάμεσο χωρήσει, και ακόμη σε ποια έκταση έχουν επηρεάσει την υγεία και την ακεραιότητα - η σε εκείνο το χρόνο κριθείσα σωματική ικανότητα δεν μπορεί να είναι πρόσφορο και ασφαλές κριτήριο για την καταλληλότητα του υποψηφίου να στελεχώσει το Πυροσβεστικό Σώμα. Υπό την αντίθετη εκδοχή θα ήταν έτσι δυνατό υποψήφιος που πράγματι ολοκλήρωσε τις υποχρεώσεις του με σωματική ικανότητα I/1, αλλά μεταγενέστερα νόσησε βαρέως ή ακόμη υπέστη και ακρωτηριασμό, να πληροί τυπικά τα προσόντα διορισμού του ως Πυροσβέστη(!). Εμμέσως το ίδιο έγινε δεκτό στην υπ' αρ. 1394/2006 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην οποία έγινε δεκτή η αναδρομική διόρθωση Πιστοποιητικού Στρατολογικής Εξέτασης που χαρακτήριζε υποψήφιο δόκιμο Πυροσβέστη ως ικανό κατηγορίας I/2, επί τη βάση μεταγενέστερης-πρόσφατης υγειονομικής εξέτασης, δεχόμενο έτσι την "αναπροσαρμογή" της ικανότητας στις νεότερες επιστημονικές-ιατρικές παραδοχές. Ομοίως, όμως και στην υπ' αρ. 611/2012 απόφασή του, το ανώτατο ακυρωτικό στην περίπτωση υποβληθέντος σε σπληνεκτομή που κατά τη στράτευσή του είχε χαρακτηριστεί ως ικανός κατηγορίας I/1 και που αξιολογήθηκε από την οικεία υγειονομική επιτροπή ως ικανός I/4 σε χρόνο μεταγενέστερο, εγγύς της διαδικασίας προσλήψεως, δεν αρκείται στο τυπικό στοιχείο της ύπαρξης πιστοποιητικού I/1 κατά τη στράτευση, αλλά αξιώνει από τη Διοίκηση του Π.Σ. πρόσθετη, ειδική τεκμηρίωση.

Συναφώς, δε θα πρέπει να διαφύγει της προσοχής το γεγονός ότι προ της ενάρξεως ισχύος του π.δ. 133/2002, τα ουσιαστικά ζητήματα κρίσεως της σωματικής

ικανότητας κρίνονταν βάσει του πολύ αυστηρότερου π.δ. 426/1984 (βλ. σχετικά και υπ' αρ. 240/2004 γνωμοδότηση Δ' τμήματος Ν.Σ.Κ.), που καταργήθηκε ρητώς βάσει της διατάξεως του άρθρου 16 του πρώτου. Υπό την ισχύ λοιπόν του προϊσχύσαντος καθεστώτος, η κατάταξη παθήσεων και νοσημάτων οδηγούσε σε δυσμενέστερη κρίση της σωματικής ικανότητας, περιορίζοντας αντικειμενικά τον αριθμό των δυνάμενων να κριθούν ως ικανοί I/1. Αντίθετα, οι ολοκληρώσαντες τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις και κριθέντες μετά την 15-5-2002, ημερομηνία δημοσίευσης του π.δ. 133/2002 και ενάρξεως ισχύος αυτού, υπήχθησαν στο νέο, ευνοϊκότερο καθεστώς με βάση το οποίο κάποιος μπορούσε ευκολότερα να αποσπάσει τον ανώτερο χαρακτηρισμό ικανότητας (I/1). Υπό τα δεδομένα αυτά προκύπτει ότι η επενεχθείσα νομοθετική μεταβολή, ενόψει ακριβώς της επίμαχης διάταξης περί κρισιμότητας του χρόνου ολοκλήρωσης των στρατιωτικών υποχρεώσεων, προκαλεί μια αδικαιολόγητη διαφοροποίηση μεταξύ των υποψηφίων και την άνιση μεταχείρισή τους.

Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι η αναθεώρηση του καθεστώτος κρίσεως της σωματικής ικανότητας του π.δ. 426/1984, δεκαοκτώ χρόνια μετά τη θέση του σε ισχύ δεν αποτελεί πάντως έκφραση του φαινομένου της συνήθους ακατάσχετης ελληνικής νομοπαραγωγής, αλλά ανταποκρίνεται σε μία ουσιαστική κατά περιεχόμενο μεταβολή ως προς την αντιμετώπιση των παθήσεων και νοσημάτων. Ειδικότερα, η εξέλιξη της Ιατρικής κατά τα δεκαοκτώ έτη που διέρρευσαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του π.δ. 133/2002, κατέστησε εφικτή μέσα από τα πορίσματα της έρευνας και της επιστήμης τη θεραπεία και την εν γένει αντιμετώπιση παθήσεων και νοσημάτων που μέχρι πρότινος ήταν ανίατα ή δυσχερώς αντιμετωπίσιμα, και τα οποία επηρέαζαν σε ουσιώδη βαθμό την υγεία και την ποιότητα ζωής των πασχόντων. Λαμβάνοντας δε υπόψη του τις εξελίξεις αυτές, ο κανονιστικός νομοθέτης προχώρησε στην εναρμόνιση του ρυθμιστικού πλαισίου προς το τρέχον επίπεδο ιατρικής αντίληψης.

Εξάλλου, η θεσπισθείσα διαδικασία επανεξέτασης του άρθρου 35 του ν. 3421/2005 στοχεύει ακριβώς στην επικαιροποίηση της αξιολόγησης της σωματικής ικανότητας, ώστε σε χρόνο εγγύτερο (σύγχρονο) να υπάρχει μία πιο αξιόπιστη αποτύπωσή της, που λαμβάνει υπόψη της την τρέχουσα κατάσταση ικανότητας του προσώπου, και δεν ανάγεται σε παρωχημένο χρόνο ή παρωχημένα ιατρικά δεδομένα. Η θέσπιση δε της διαδικασίας επανεξέτασης αυτή υπηρετεί προδήλως τον ίδιο σκοπό δημοσίου συμφέροντος που θεραπεύει και η ίδια η αρχική διαδικασία αξιολόγησης της σωματικής ικανότητας (δηλαδή το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων και την

επάρκεια των Σωμάτων Ασφαλείας εν γένει, καθώς και την προστασία των στρατευομένων), και για τον λόγο αυτό εξάλλου κινείται και αυτεπαγγέλτως, με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας. Ενόψει δε του ανωτέρω σκοπού δημοσίου συμφέροντος, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η επανεξέταση αναπτύσσει τις έννομες συνέπειές της μόνο σε σχέση με τις στρατιωτικές υποχρεώσεις των υποψηφίων, αφού δεν αναιρείται σε κάθε περίπτωση το γεγονός ότι οδηγεί σε πρόσφατη, επίκαιρη εκτίμηση της σωματικής ικανότητας για κάθε σχέση του κρινομένου που έλκει σε εφαρμογή τις σχετικές διατάξεις του π.δ. 133/2002, άρα και για την επίμαχη περίπτωση της πρόσληψης στο Π.Σ. ως πυροσβέστης πενταετούς υποχρέωσης.

Με βάση όλα τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι το επιλεγέν κριτήριο πρόσληψης της εκπλήρωσης των στρατιωτικών υποχρεώσεων του υποψηφίου ως ικανού κατηγορίας Ι1, αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας, αφού στερείται της αναγκαίας προσφορότητας να εξασφαλίσει την τήρηση του σκοπού δημοσίου συμφέροντος επιλογής του κατάλληλου για το Πυροσβεστικό Σώμα προσωπικού.

Ούτε όμως προκύπτει περαιτέρω η αναγκαιότητα και η *stricto sensu* αναλογικότητα του μέτρου. Και τούτο διότι με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 14 του ν. 3938/2011, που ορίζει ότι «Οι Πυροσβέστες πενταετούς υποχρέωσης απολύονται επίσης από την υπηρεσία στις εξής περιπτώσεις: α. αν αποτύχουν στη βασική τους εκπαίδευση, β. ύστερα από αίτηση τους, εφόσον έχουν συμπληρώσει ένα έτος υπηρεσίας από την πρόσληψη τους, γ. με τη λήξη της πενταετούς θητείας, εφόσον δεν υποβάλουν αίτηση ανανέωσης της ή ένταξη τους στο μόνιμο πυροσβεστικό προσωπικό ή δεν κρίνονται ικανοί προς τούτο και δ. για λόγους υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους Πυροσβέστες» θεσπίζεται μία διαδικασία διαρκούς ελέγχου της σωματικής ικανότητας, εν είδει ρήτρας εξασφάλισης υπέρ του Πυροσβεστικού Σώματος, ώστε να εξέρχεται του Σώματος ο μη δυνάμενος να ανταποκριθεί για λόγους υγείας στις απαιτήσεις των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί. Με τα δεδομένα αυτά παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, ούσα εξόχως περιοριστική, η εξ υπαρχής ολοσχερής στέρηση σε υποψήφιο του δικαιώματος διορισμού του στο Π.Σ., λόγω της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων υπό την κατηγορία Ι/1, μολονότι υφίσταται ενεργή η δυνατότητα καθ' όλη τη διάρκεια της υπηρετήσης διακρίβωσης τυχόν ανεπάρκειάς του. Προκύπτει συνεπώς το συμπέρασμα ότι το επιλεγέν κριτήριο

ούτε τους όρους της αναγκαιότητας και της stricto sensu αναλογικότητας τηρεί, παραβιάζοντας εκτενώς την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας.

2. Επιπρόσθετα, λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Χρήσιμο ερμηνευτικό εργαλείο του ν. 3938/2011, που προέβλεψε τη σύσταση και πλήρωση των θέσεων πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης, αποτελεί και η αιτιολογική του έκθεση κατά το μέρος που φωτίζει τη βούληση του ιστορικού νομοθέτη. Στη σχετική έκθεση αποτυπώνεται εναργώς η ανάγκη εργασιακής αποκατάστασης των εποχικών Πυροσβεστών, αναγνώρισης της μακράς προϋπηρεσίας τους, εναρμόνισης με τα υπόλοιπα ένστολα Σώματα καθώς και επάνδρωσης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με αξιόμαχο προσωπικό, ως εξής:

«[...] Οι Εποχικοί Πυροσβέστες ανέρχονται σήμερα σε 5.416 και προσλαμβάνονται με σύμβαση ορισμένου χρόνου (συνήθως 4 έως και 8 μηνών τελευταία, κατ' έτος) και τους υπόλοιπους μήνες του έτους λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον Ο.Α.Ε.Δ. Η κατάσταση αυτή, και μεν εξυπηρέτησε αυτά τα χρόνια τις σημαντικά αυξημένες ανάγκες του Σώματος την καλοκαιρινή περίοδο, ανέδειξε όμως και αρκετά προβλήματα, που προκαλούνται τόσο από την ανασφάλεια των εποχικών πυροσβεστών, όσο και από την έλλειψη του απαραίτητου στις επιχειρήσεις πνεύματος ομάδος μεταξύ του μόνιμου και του εποχικού προσωπικού, λόγω του διαφορετικού εργασιακού του καθεστώτος, αλλά και των διαφοροποιήσεων που υφίστανται στα προσόντα και την εκπαίδευσή του. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, τα οποία έχουν σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο επίπονο και επικίνδυνο έργο της δασοπυρόσβεσης, κρίνεται σκόπιμο να υποκατασταθεί ο θεσμός αυτός με ένα θεσμό που θα είναι οργανικά εντεταγμένος στο Πυροσβεστικό Σώμα.

Σημειώνεται ότι σήμερα τα οργανικά κενά του Πυροσβεστικού Σώματος ανέρχονται σε πάνω από 4.000, τα οποία, λόγω της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας, δεν φαίνεται πιθανόν να καλυφθούν στο άμεσο μέλλον. Με τη δημιουργία του θεσμού του Πυροσβέστη πενταετούς υποχρέωσης, στο οποίο μπορούν να ενταχθούν και έμπειροι εποχικοί πυροσβέστες, δίνεται η δυνατότητα στο Πυροσβεστικό Σώμα να καλύψει αρκετές από τις ελλείψεις του, δεδομένου ότι, αν οι προσλαμβανόμενοι προέρχονται από εποχικούς πυροσβέστες, μπορεί με το ίδιο κόστος να προσλάβει 4πλάσιο αριθμό εξ αυτών, έναντι της πρόσληψης ιδιωτών. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα της εργασιακής αποκατάστασης ενός μεγάλου αριθμού εποχικών

πυροσβεστών, που έχουν προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στον τομέα της δασοπυρόσβεσης και έχει αποκτήσει πολύτιμη σχετική εμπειρία[...]».

Όπως επίσης σημειώνεται στην ίδια αιτιολογική έκθεση ότι «[...] η δυνατότητα της εργασιακής αποκατάστασης ενός μεγάλου αριθμού εποχικών πυροσβεστών που έχουν προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στον τομέα της δασοπυρόσβεσης και έχει αποκτήσει πολύτιμη σχετική εμπειρία, ενώ δεν θα χρειάζεται πλέον η πρόσληψη νέων εποχικών πυροσβεστών, ώστε σταδιακά ο θεσμός αυτός να εκλείψει, δεδομένου ότι προβλέπεται οι κενούμενες θέσεις εποχικών πυροσβεστών να μεταφέρονται στο Πυροσβεστικό σώμα ως θέσεις πυροσβεστών» και ακόμη ότι «στο διαγωνισμό για την πρόσληψη Πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης επιτρέπεται να συμμετάσχουν και εποχικοί πυροσβέστες μεγαλύτερης ηλικίας, αρκεί να είχαν την ιδιότητα αυτή κατά τις τελευταίες αντιπυρικές περιόδους λόγω της μακράς προϋπηρεσίας και της δοκιμασίας τους στο αντικείμενο αυτό».

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, και λαμβάνοντας υπόψη και την υπ' αρ. 34671 οικ. Φ.300.2/28-07-2011 απόφαση προκήρυξης του Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος που προέβλεπε την κάλυψη των θέσεων κατά 85% από Έλληνες πολίτες που είχαν διατελέσει ήδη εποχικοί πυροσβέστες, προκύπτει ότι η θέσπιση αυτών εξυπηρετούσε κατά μείζονα λόγο σκοπό αποκαταστατικό της κατηγορίας αυτής.

Ωστόσο σύμφωνα με το π.δ. 124/2003, όπως τροποποιήθηκε, που διέπει το καθεστώς πρόσληψης προσωπικού ιδιωτικού δικαίου στο Πυροσβεστικό Σώμα, όπως είναι ιδίως οι εποχικοί πυροσβέστες, και ιδίως στα άρθρα 1, 2 και 3 αυτού προβλέπονται τα εξής:

«1. Πυροσβέστες εποχικής απασχόλησης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, προσλαμβάνονται στο Πυροσβεστικό Σώμα (Π.Σ.) εντός του χρονικού διαστήματος από 1η Μαΐου μέχρι 31η Οκτωβρίου κάθε έτους, για την κάλυψη παροδικής φύσης εποχικών αναγκών του. Η διάρκεια της απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβεί τους πέντε (5) μήνες ετησίως.

2. Οι υποψήφιοι που επιθυμούν να προσληφθούν, ως πυροσβέστες εποχικής απασχόλησης με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, πρέπει να έχουν τα ακόλουθα προσόντα και προϋποθέσεις κατά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας της υποβολής της αίτησης συμμετοχής στη διαδικασία πρόσληψης και κατά την πρόσληψή τους, εκτός του ορίου ηλικίας που πρέπει να έχουν κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της

αίτησης: α.....β...γ. Να έχουν σωματική και ψυχική υγεία, σύμφωνα με τα ισχύοντα για την κατάταξη των μονίμων πυροσβεστών....δ.....ε[.] »

Στο δεύτερο άρθρο, στο οποίο καθορίζονται τα αναγκαία δικαιολογητικά προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 ότι: «2. Οι υποψήφιοι που επιθυμούν να προσληφθούν, ως πυροσβέστες εποχικής απασχόλησης σε μια ή περισσότερες από τις αναγραφόμενες στην ανακοίνωση Πυροσβεστικές Υπηρεσίες, υποβάλλουν αυτοπροσώπως σ' αυτές μέσα στις οριζόμενες προθεσμίες:

α. Αίτηση, σύμφωνα με το προκαθορισμένο από το Πυροσβεστικό Σώμα υπόδειγμα.

β. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του δελτίου ταυτότητας, και για τους υποψηφίους της Κατηγορίας Β', της άδειας οδήγησης.

γ. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, για τους έγγαμους.

δ. Βεβαίωση του οικείου Δήμου ή Κοινότητας, ότι είναι μόνιμοι κάτοικοι.

ε. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, ότι έχουν όλες τις προϋποθέσεις και τα απαιτούμενα από την προκήρυξη προσόντα. Αν η δήλωση αυτή είναι ψευδής ή ανακριβής, ως προς οποιαδήποτε στοιχεία, εκτός των ποινικών ευθυνών, η σύμβαση εργασίας είναι αυτοδίκαια άκυρη και η πρόσληψη ανακαλείται υποχρεωτικά και αζημίως.

στ. Οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, πιστοποιητικό ή βεβαίωση προβλέπεται από την προκήρυξη.

3. Η παραλαβή και ο έλεγχος των απαιτούμενων δικαιολογητικών γίνεται από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, για την οποία διενεργείται η διαδικασία πρόσληψης. Δικαιολογητικά που δεν είναι σύμφωνα με την ανακοίνωση, επιστρέφονται στον υποψήφιο με αποδεικτικό παραλαβής».

Τέλος στο άρθρο 3 παρ. 2 ορίζεται ότι: «2. Η Επιτροπή Πρόσληψης συντάσσει πίνακα με τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων, κατά κατηγορία για κάθε Υπηρεσία του Νομού, που διενεργείται η διαδικασία πρόσληψης ο οποίος υπογράφεται από όλα τα μέλη της και υποβάλλεται, με μέριμνα του Προέδρου της μαζί με τα δικαιολογητικά των υποψηφίων, στο Διοικητή του οικείου Νομού για κύρωση. Οι πίνακες με τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων αναρτώνται στο κατάστημα της οικείας Υπηρεσίας για την οποία διεξάγεται η διαδικασία πρόσληψης. Για κάθε ανάρτηση συντάσσεται πρακτικό που υπογράφεται από δύο πυροσβεστικούς υπαλλήλους της Υπηρεσίας. Κατά των πινάκων αυτών οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ασκήσουν ένσταση, για εκείνα τα στοιχεία που δεν υπολογίστηκαν ορθά, ενώπιον της προβλεπόμενης από το επόμενο εδάφιο Επιτροπής, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία η οποία αρχίζει την επομένη της

αναρτήσεως των πινάκων και λήγει μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή τους. Οι ενστάσεις εξετάζονται για τη βασιμότητά τους από τριμελή Επιτροπή, που συγκροτείται για κάθε Περιφερειακή Διοίκηση Π.Υ. με απόφαση Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος και αποτελείται από το Διοικητή της οικείας Περιφερειακής Διοίκησης Π.Υ. και δύο (2) Ανώτερους Αξιωματικούς Γενικών Υπηρεσιών του Σώματος. Για τις υγειονομικές και αθλητικές εξετάσεις δεν επιτρέπεται επανεξέταση. Σε περίπτωση αποδοχής της ένστασης, η Επιτροπή προβαίνει στις απαραίτητες διορθωτικές πράξεις και σε κάθε περίπτωση γνωστοποιεί με αποδεικτικό την απόφασή της [...]»,

και στην παρ. 5 ότι: « Οι υποψήφιοι προσκομίζουν το δελτίο υγειονομικής εξέτασης, που χορηγείται από το Κρατικό Νοσοκομείο, στην Επιτροπή Αναρρωτικών Αδειών του οικείου Νομού που είναι αρμόδια για την υγειονομική υπηρεσία των πυροσβεστικών υπαλλήλων και αυτή αποφασίζει για την καταλληλότητα ή μη αυτών. Ο Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος έχει δικαίωμα να παραπέμψει ενώπιον της Ανωτάτης Υγειονομικής Επιτροπής κάθε πυροσβέστη εποχικής απασχόλησης ύστερα από σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Υγειονομικού για να κρίνει την σωματική και ψυχική τους υγεία όταν συντρέχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι». Στη συνέχεια και μόνον για τους επιτυγχόντες των Κατηγοριών Α' και Γ' καλείται από τον οικείο πίνακα αριθμός υποψηφίων ίσος με αυτόν που ανακοινώθηκε, και υποβάλλεται σε αθλητικές εξετάσεις. Οι αθλητικές εξετάσεις ενεργούνται από την Επιτροπή Πρόσληψης και περιλαμβάνουν:

α) Μεταφορά ανά χέρι αλτήρα με λαβή βάρους 25 κιλών έκαστος, για υποψήφιους που έχουν ηλικία μέχρι 35 ετών, σε απόσταση 80 μέτρων χωρίς διακοπή των κινήσεων και χωρίς επαφή των βαρών με το έδαφος σε χρόνο 50 (μια προσπάθεια) και για υποψήφιους που έχουν ηλικία πάνω από 35 ετών, σε απόσταση 50 μέτρων με τις ίδιες προϋποθέσεις και τον ίδιο χρόνο, και

β) Δρόμος 400 μέτρων σε χρόνο 1' 30'' (μία προσπάθεια) για υποψήφιους μέχρι 35 ετών και σε χρόνο 2 (μία προσπάθεια) για υποψήφιους πάνω από 35 ετών».

Από το σύνολο των προπαρατεθεισών ανωτέρω διατάξεων του π.δ. 124/2003 προκύπτει ότι οι εποχικοί πυροσβέστες (οι οποίοι κατά τη βούληση του νομοθέτη θα κάλυπταν στην πλειονότητά τους τις συσταθείσες θέσεις πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης του ν. 3918/2011) προσλαμβάνονταν υπό την προϋπόθεση να διαθέτουν σωματική και ψυχική υγεία σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 1. Για

την απόδειξη όμως της προϋπόθεσης της σωματικής και ψυχικής υγείας δεν απαιτείται κατά το άρθρο 2 παρ. 2 η προσκομιδή πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' ως αποδεικτικού σωματικής κατάσταση Ι/Ι κατά το χρόνο της στράτευσης, παρά μόνο οι υποψήφιοι υποχρεούνται να υποβάλουν Δελτίο Υγειονομικής Εξέτασης από Κρατικό Νοσοκομείο, ενώ υποβάλλονται προς διακρίβωση της προϋπόθεσης αυτής και σε υγειονομικές και αθλητικές εξετάσεις.

Ενόψει των ανωτέρω προκύπτει ευχερώς το συμπέρασμα ότι ενώ μεν η προϋπόθεση της σωματικής και ψυχικής υγείας παραμένει η ίδια για την πρόσληψη εποχικών πυροσβεστών και πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης (δυνάμει της συνδρομής προς τούτο δικαιολογητικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, όπως ανωτέρω αναλυτικά εκτέθηκε), εντούτοις παραλλάσσει ο τρόπος και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά απόδειξής της. Και συγκεκριμένα για τους μεν εποχικούς ο κανονιστικός νομοθέτης κατέστρωσε μία διαδικασία ουσιαστικής και επίκαιρης κρίσης (υγειονομικές και αθλητικές εξετάσεις, υγειονομική εξέταση σε Κρατικό Νοσοκομείο) για τους δε πυροσβέστες πενταετούς υποχρέωσης απαιτεί επιπλέον τη συνδρομή του απρόσφορου, τυπικού και παρωχημένου κριτηρίου της σωματικής ικανότητας Ι/Ι κατά το χρόνο της στράτευσης. Συνεπώς, υπό το ανακόλουθο αυτό σχήμα είναι δυνατό υπηρετήσαντες εποχικοί που ουσιαστικά πληρούν την προϋπόθεση της σωματικής και ψυχικής υγείας να αποκλεισθούν εν τοις πράγμασι από το δικαίωμα διεκδίκησης της αντίστοιχης θέσης, λόγω της παρεισαγωγής απαιτήσεως δικαιολογητικού που δεν κατέχουν αναγκαία, αντίθετα στην απερίφραστα εκφρασμένη νομοθετική βούληση και την συνταγματική αρχή της αναλογικότητας, όπως παραπάνω εκτέθηκε.

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα προκύπτει η αναγκαιότητα μίας διορθωτικής, σύμφωνης με το Σύνταγμα ερμηνείας της ταχθείσας προϋπόθεσης περί σωματικής ικανότητας Ι/Ι κατά το χρόνο στράτευσης ή, εναλλακτικά, μίας νομοθετικής πρωτοβουλίας που θα εναρμονίζει το νομικό πλαίσιο προς τις συνταγματικές επιταγές που απορρέουν από την αρχή της αναλογικότητας. Έτσι, η μεν διορθωτική ερμηνεία θα μπορούσε να στηριχθεί στο άρθρο 1 του π.δ. 19/2006 που απαιτεί τη συνδρομή προσόντων και προϋποθέσεων -άρα και της σωματικής ικανότητας, με ουσιαστικό ορώμενης- κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συμμετοχής και κατά την ημερομηνία κατάταξης, ενώ η δε νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία αποτελεί εξάλλου και την ασφαλέστερη οδό άρσης της εν λόγω αντινομίας, θα μπορούσε να κινηθεί στην κατεύθυνση της ρητής αναγνώρισης της δυνατότητας μεταγενέστερης

μεταβολής σωματικής ικανότητας. Τα παραδείγματα άλλωστε τέτοιας αποκαταστατικής παρέμβασης του νομοθέτη, σε αντιμετώπιση παρόμοιων δυσχερών ερμηνευτικών προβλημάτων -ακόμη και προ της έκδοσης δικαστικής απόφασης που διαγιγνώσκει αντισυνταγματικότητα- είναι πλείστα. Απολύτως ενδεικτικά αναφέρονται:

α) η περίπτωση της υπ' αρ. Φ253/28934/Β6/21-3-2006 Υπουργικής Απόφασης, όπως κατ' επανάληψη είχε τροποποιηθεί, που εκδόθηκε προκειμένου να ρυθμίσει ειδικότερα ζητήματα εισαγωγής πολυτέκνων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και η οποία παραλείποντας στην τελευταία τροποποίησή της την πάγια αναφορά στην παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν. 3454/2006, απέκλεισε από το πεδίο εφαρμογής των ευεργετικών της διατάξεων όλους όσους είχαν κατοχυρώσει την πολυτεχνική ιδιότητα σε χρονικό σημείο προγενέστερο της υποβολής του μηχανογραφικού δελτίου και εν τω μεταξύ άλλαξαν τα ηλικιακά δεδομένα των τέκνων. Με το άρθρο 44 του ν. 4071/2012 αναγνωρίστηκε η αντισυνταγματικότητα της -διά της παραλείψεως αυτής- θέσπισης των ως άνω ηλικιακών ορίων, τα οποία και καταργήθηκαν.

β) η περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν. 2009/1991 που επέτρεπε, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας, τη δυνατότητα συνέχισης των ακαδημαϊκών σπουδών των διαγραφέντων για λόγους υγείας μόνο για τους σπουδαστές της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Σ.Α.Σ.), που φοιτούν στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, αποκλείοντας άλλες κατηγορίες σπουδαστών. Η ειδική αυτή διάταξη καταργήθηκε με το άρθρο 8 παρ. γ' του ν. 3027/2002.

γ) η περίπτωση των μεταθέσεων σύμφωνα με τον Υπαλληλικό Κώδικα που επιφυλάσσονταν, ειδικά για τους εκπαιδευτικούς, μόνο για τους υπηρετούντες με σχέση δημοσίου δικαίου, αποκλείοντας όσους υπηρετούσαν με προσωποπαγή σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Με την Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Φ.361.23/30/Δ1/1847 η αυτή δυνατότητα επεκτάθηκε και στην τελευταία κατηγορία εκπαιδευτικών.

δ) η περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 9 του ν. 2734/1999 η οποία θέσπιζε αποκλεισμό των γυναικών από τις θέσεις Ειδικών Φρουρών, κατά τρόπο αντίθετο στην αρχή της ισότητας. Ο αντισυνταγματικός αυτός αποκλεισμός καταργήθηκε με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν.3181/2003.

IV. Συμπέρασμα:

Κατά συνέπεια όσων εκτέθηκαν ανωτέρω, φρονώ ότι είναι μη νόμιμος και αντίκειται στο Σύνταγμα, και συγκεκριμένα την αρχή της αναλογικότητας όρος προκήρυξης που στο πλαίσιο της διενέργειας διαγωνισμού πρόσληψης πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης επιτρέπει την πρόσληψη υποψηφίων που εκπλήρωσαν τις στρατιωτικές υποχρεώσεις ως ικανοί κατηγορίας I/1, αποκλείοντας άλλους των οποίων η κατηγορία σωματικής ικανότητας, έχει μεταβληθεί σε I/1 σε χρόνο μεταγενέστερο της ολοκλήρωσης της στρατιωτικής θητείας τους.

Θεσσαλονίκη 22.10.2012

Ο Γνωμοδοτών

Κώστας Χ. Χρυσόγονος

**Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου του Τμήματος Νομικής,
της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης**